

ỦY BAN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: 2968/GDĐT-TrH
Về Hướng dẫn thực hiện cụ thể
một số nhiệm vụ chuyên môn
Giáo dục Trung học năm học 2016-2017

Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 06 tháng 9 năm 2016

Kính gửi:

- Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo các quận, huyện;
- Hiệu trưởng các trường trung học phổ thông, trường phổ thông có nhiều cấp học (có cấp trung học phổ thông).

Căn cứ Công văn số 4235/BGDĐT-GDTrH ngày 01/9/2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) về Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2016-2017;

Căn cứ Công văn số 2940/GDĐT-TrH ngày 01/9/2016 của Sở GDĐT về Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ chuyên môn bậc Trung học năm học 2016-2017.

Sở GDĐT hướng dẫn cụ thể việc thực hiện một số nhiệm vụ Giáo dục Trung học năm học 2016-2017 như sau:

I. THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH VÀ TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Tổ chức hoạt động chuyên môn trong hè

- Sắp xếp luân phiên cho giáo viên nghỉ hè.
- Tổ chức bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên theo kế hoạch của Sở GDĐT và nhà trường.
- Tổ chức hoạt động hè cho học sinh.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện**

- Không tập trung học sinh (HS) bắt buộc và tổ chức dạy học chương trình chính khoá trước ngày tựu trường (ngày 15/8/2016).
- Không tổ chức thi (hoặc kiểm tra, khảo sát...) ở các khối lớp để xếp lớp cho HS trong năm học.
- Thực hiện các công việc chuẩn bị cho năm học: tiếp nhận HS, hướng dẫn HS về các nội quy, nề nếp của nhà trường, phương pháp học tập...

2. Tổ chức dạy, học trong năm học

- Thực hiện theo chương trình quy định, theo chuẩn kiến thức, kỹ năng, có tăng cường năng lực vận dụng thực tiễn, giảm lý thuyết hàn lâm.
- Mở rộng số lượng trường thực hiện dạy, học 2 buổi/ngày.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện**

- Thực hiện đúng kế hoạch dạy học, đảm bảo đủ thời lượng dạy học và chuẩn kiến thức, kỹ năng chương trình các bộ môn được Bộ GDĐT quy định, không dạy dồn, dạy trước chương trình.

- Trường học 1 buổi/ngày:

Không thực hiện tăng, giảm tiết chính khoá.

Không tổ chức dạy thêm, học thêm trong nhà trường.

- Trường học 2 buổi/ngày: có kế hoạch dạy học 2 buổi/ngày, gửi về Phòng GDĐT và Phòng GDTrH.

Chú ý tổ chức cân đối các mặt hoạt động giáo dục văn hoá và hoạt động phong trào, hoạt động xã hội, giáo dục kỹ năng sống, hoạt động hướng nghiệp; không chỉ thiên về tổ chức dạy học các môn văn hoá ở buổi 2.

Thực hiện đúng quy định về nội dung và thời lượng dạy học của trường 2 buổi/ngày, theo Công văn 7291/BGDĐT-GDTrH ngày 01/11/2010 về Hướng dẫn dạy học 2 buổi/ngày đối với các trường trung học của Bộ GDĐT và Công văn 2615/GDĐT-GDTrH ngày 09/8/2016 về Hướng dẫn xây dựng Kế hoạch năm học và tổ chức hoạt động chuyên môn trường dạy học 2 buổi/ngày của Sở GDĐT.

3. Tổ chức ôn tập cuối năm học cho các lớp cuối cấp

- Các trường tổ chức nhiều hình thức phong phú, đa dạng để tổ chức ôn tập cho học sinh nhằm đạt kết quả cao trong các kỳ thi.

- Các học sinh yếu được đặc biệt quan tâm kèm cặp, bồi dưỡng để giúp các HS này bổ sung, hoàn chỉnh các kiến thức cơ bản nhằm chuẩn bị tốt nhất cho kỳ thi.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện**

- Tổ chức ôn tập từ sau kiểm tra học kỳ II đến 24/5/2017: được thực hiện chính khoá, nhằm hoàn tất chương trình và củng cố, bổ sung, luyện tập, ôn tập.

- Tổ chức các chuyên đề ôn tập từ sau 24/5/2017 (nếu có): thực hiện theo nguyên tắc tự nguyện, không ép buộc, áp đặt.

- Việc tổ chức các chuyên đề ôn tập cần được thực hiện khoa học về nội dung và thời gian.

4. Tổ chức kiểm tra định kỳ

- Các đơn vị đã thực hiện khá nghiêm túc việc kiểm tra định kỳ, kiểm tra học kỳ, kiểm tra lại.

- Nội dung kiểm tra bước đầu có định hướng cho các nội dung vận dụng thực tiễn, sát với cuộc sống theo yêu cầu phát triển năng lực học sinh.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện**

- Tổ chức các kỳ kiểm tra nghiêm túc, đúng quy định, đúng lịch kiểm tra thống nhất, đúng thời lượng quy định, đúng nội dung yêu cầu.

- THCS: kiểm tra học kỳ theo đề chung của Phòng GDĐT.

- Thực hiện đúng lịch kế hoạch thời gian tổ chức kiểm tra học kỳ do Sở GDĐT quy định.

- Điểm số: Hiệu trưởng theo dõi việc thực hiện kiểm tra tại đơn vị đúng quy định, điểm số kiểm tra phù hợp với trình độ học sinh.

- Hồ sơ, sổ sách điện tử trong nhà trường: thực hiện theo quy định của Sở GDĐT.

5. Khung kế hoạch thời gian năm học

- Học kỳ 1: Từ 15/8/2016 đến 31/12/2016.

Kiểm tra học kỳ 1: Từ 12/12/2016 đến 24/12/2016.

- Học kỳ 2: Từ 02/01/2017 đến 24/5/2017.

Nghỉ Tết Âm lịch: Từ 23/01/2017 đến 05/02/2017.

Kiểm tra học kỳ 2: Từ 23/4/2017 đến 13/5/2017.

Việc tổ chức kiểm tra học kỳ tập trung tại các đơn vị được thực hiện trong thời gian 1 tuần hoặc 2 tuần. Các tuần lễ trước và sau kiểm tra học kỳ, nhà trường tổ chức ôn tập, học tập bình thường để đảm bảo đủ thời gian thực hiện chương trình năm học.

II. ĐỔI MỚI NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

1. Thực hiện chương trình chủ động, linh hoạt và xây dựng các chuyên đề, các chủ đề dạy học

Sở GDĐT đã tập huấn đến lãnh đạo các trường THPT, các Phòng GDĐT quận, huyện và đến Tổ trưởng, mạng lưới chuyên môn các bộ môn về việc thực hiện chương trình chủ động, linh hoạt và xây dựng các chủ đề dạy học. Các đơn vị đã triển khai thực hiện chủ động, linh hoạt chương trình theo các hướng dẫn của Bộ GDĐT và Sở GDĐT.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện**

- Các trường xây dựng Kế hoạch năm học và các Kế hoạch giáo dục trong nhà trường (Kế hoạch hoạt động và kế hoạch thời gian của các tổ, nhóm chuyên môn, Kế hoạch hoạt động ngoại khoá, trải nghiệm thực tiễn, trải nghiệm sáng tạo, tư vấn hướng nghiệp...), thực hiện trước ngày tựu trường và gửi về Phòng GDĐT (với các trường THCS) hoặc Phòng GDTrH (với các trường THPT) trước ngày 10/9/2016.

- Việc thực hiện chương trình chủ động, linh hoạt và xây dựng chủ đề dạy học cần đảm bảo chuẩn kiến thức, kỹ năng của chương trình theo quy định.

- Trường THCS khi thực hiện các điều chỉnh chương trình theo hướng chủ động, linh hoạt và xây dựng các chủ đề dạy học cần có kế hoạch, báo cáo Phòng GDĐT và được chấp thuận trước khi thực hiện. Phòng GDĐT có báo cáo tổng hợp việc thực hiện tại quận, huyện cho Phòng GDTrH mỗi cuối học kỳ.

- Tổ bộ môn trường THPT khi thực hiện các điều chỉnh chương trình theo hướng chủ động, linh hoạt và xây dựng các chủ đề dạy học cần có kế hoạch, báo cáo Hiệu trưởng, chuyên viên bộ môn Phòng GDTrH Sở GDĐT và được chấp thuận trước khi thực hiện. Hiệu trưởng có báo cáo tổng hợp việc thực hiện tại nhà trường cho Phòng GDTrH mỗi cuối học kỳ.

- Khi thực hiện chủ động, linh hoạt chương trình và xây dựng các chủ đề dạy học, cần chú trọng việc phát triển năng lực vận dụng thực tiễn của học sinh.

- Thực hiện chương trình trên cơ sở chuẩn kiến thức, kỹ năng quy định. Sách giáo khoa không phải là tài liệu pháp lệnh để thực hiện chương trình. GV sử dụng sách giáo khoa, các tư liệu, thông tin chính thức để xây dựng, soạn thảo nội dung dạy học. Sử dụng hoặc phối hợp sử dụng cùng với sách giáo khoa các bộ Tài liệu dạy học THCS các bộ môn (Vật lý, Toán, Hoá học...) để nâng cao chất lượng, hiệu quả dạy học.

2. Triển khai các hoạt động đổi mới phương pháp dạy học

Sở GDĐT đã tập huấn đến lãnh đạo các trường THPT và các Phòng GDĐT quận, huyện về các phương pháp dạy học tích cực. Các đơn vị cũng đã triển khai thực hiện các phương pháp dạy học tích cực: phương pháp “Bàn tay nặn bột”, phương pháp dạy học theo dự án, phương pháp nghiên cứu khoa học trong HS trung học theo các hướng dẫn của Sở GDĐT.

Việc triển khai các phương pháp dạy học tích cực là sự chuẩn bị cho việc đổi mới phương pháp dạy học theo chương trình và sách giáo khoa mới từ sau 2018 theo định hướng thực tiễn và phát triển năng lực HS.

Các phương pháp dạy học tích cực đã được triển khai ở nhiều trường trung học, phát huy được tính tích cực, chủ động trong học tập của HS.

Các đơn vị cũng đã tham gia Cuộc thi khoa học kỹ thuật dành cho HS trung học và Cuộc thi GV dạy học theo chủ đề tích hợp, HS vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết những vấn đề trong thực tiễn cuộc sống do Sở GDĐT và Bộ GDĐT tổ chức.

Các hoạt động này ngày càng được triển khai rộng rãi tại các đơn vị.

Cuộc thi khoa học kỹ thuật dành cho học sinh trung học cấp thành phố năm học 2014-2015 có 15/24 Phòng GDĐT và 26/193 trường THPT tham gia; năm học 2015-2016 có 18/24 Phòng GDĐT và 50/189 trường THPT tham gia.

Cuộc thi GV dạy học theo chủ đề tích hợp, HS vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các tình huống thực tiễn năm học 2014-2015 cấp thành phố có 18/24 Phòng GDĐT và 15/193 trường THPT tham gia; năm học 2015-2016 có 24/24 Phòng GDĐT và 27/189 trường THPT tham gia.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện**

- Tổ chức dạy học theo chủ đề gắn với thực tiễn cuộc sống.
- Tiếp tục triển khai các phương pháp dạy học tích cực: phương pháp “Bàn tay nặn bột”, dạy học theo dự án, dạy học theo phương pháp nghiên cứu khoa học...
- Tham gia các Cuộc thi khoa học kỹ thuật dành cho HS trung học, GV dạy học theo chủ đề tích hợp, HS vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các vấn đề thực tiễn...
- Đổi mới sinh hoạt tổ, nhóm chuyên môn theo nghiên cứu bài học.
- Triển khai dạy học tích hợp ở các mức độ khác nhau.
- Triển khai hoạt động chuyên môn trên trang mạng Trường học trực tuyến.
- Tổ chức các chuyên đề nhằm hướng dẫn HS tự học, thực hiện các nhiệm vụ học tập theo các hình thức dạy học do nhà trường triển khai.

Triển khai các phương pháp dạy học tích cực:

- Các trường THPT, Phòng GDĐT quận, huyện và các trường THCS có kế hoạch triển khai, tổ chức vận dụng các phương pháp dạy học tích cực trong hoạt động dạy học tại đơn vị.

- Mỗi tổ bộ môn trong nhà trường triển khai trong mỗi học kỳ ít nhất một bài dạy theo phương pháp “Bàn tay nặn bột”, một chủ đề dạy học theo phương pháp dạy học dự án.

Cuối học kỳ và cuối năm học, tổ bộ môn báo cáo với nhà trường về bài học và chủ đề dạy học đã thực hiện cùng với những đánh giá, rút kinh nghiệm. Trường THPT và Phòng GDĐT báo cáo kết quả thực hiện về Phòng GDTrH.

- Chú ý gắn việc thực hiện các phương pháp dạy học tích cực với việc xây dựng tiến trình dạy học theo định hướng đổi mới: - Nêu tình huống xuất phát. - Xây dựng phương án giải quyết. - Thực hiện phương án. - Báo cáo kết quả. - Đúc kết, mở rộng, chuyển tiếp nhiệm vụ.

- Chú ý khi thực hiện dạy học theo dự án: dự án học tập cần gắn với việc tìm hiểu, giải quyết một vấn đề trong thực tiễn cuộc sống và có được sản phẩm cụ thể sau khi thực hiện dự án.

Nhà trường cần có kế hoạch để việc thực hiện dạy học theo dự án được trải đều ở các lớp, không tập trung nhiều dự án dạy học vào một số lớp, một số thời gian trùng lặp để tránh áp lực công việc lên một số lớp, một số HS.

Triển khai hoạt động nghiên cứu khoa học trong HS trung học:

- Cần chú trọng để hoạt động HS nghiên cứu khoa học phát triển cả về chiều rộng lẫn chiều sâu.

- Tổ chức hoạt động nghiên cứu khoa học trong HS trung học tại đơn vị theo nhiều mức độ từ thấp đến cao.

- Các đơn vị cần có kế hoạch chi tiết, cụ thể cho hoạt động nghiên cứu khoa học trong HS tại đơn vị:

- + Xây dựng kế hoạch, xác định nguồn nhân lực, vật lực.
- + Tập huấn phương pháp nghiên cứu khoa học cho GV và HS.
- + Triển khai cuộc thi về ý tưởng khoa học.
- + Triển khai thực hiện các đề tài có ý tưởng giá trị và khả thi. Chú ý việc thực hiện chủ yếu là từ HS, không nghĩ thay và làm thay cho HS.
- + Chọn lựa các đề tài thực hiện đạt yêu cầu để dự thi.

- Cần chú trọng vào thực chất hoạt động nghiên cứu khoa học của HS. Giáo viên, phụ huynh và người hướng dẫn không nghĩ thay, làm thay công việc của HS; khuyến khích các đề tài nghiên cứu do cá nhân HS thực hiện; các đề tài khoa học của nhóm 2 HS phải có sự phối hợp, đóng góp đồng đều của cả 2 HS khi làm việc.

Triển khai hoạt động GV dạy học theo chủ đề tích hợp, HS vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các tình huống thực tiễn:

Chú ý khi GV thực hiện dạy học tích hợp và HS vận dụng kiến thức liên môn để giải quyết các tình huống thực tiễn:

- Chủ đề dạy tích hợp, học liên môn phải gắn với việc giải quyết một vấn đề của thực tiễn cuộc sống.

- Chủ đề dạy học tích hợp cần xác định rõ mức độ thực hiện: 1/- Chủ đề lồng ghép đơn môn; 2/- Chủ đề tích hợp đơn môn; 3/- Chủ đề tích hợp đa môn.

3. Triển khai đổi mới kiểm tra, đánh giá

* **Nguyên tắc:** Đánh giá năng lực HS theo quá trình và theo kết quả.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện:** Đa dạng hoá các nội dung và hình thức kiểm tra, đánh giá.

- Bài kiểm tra trên lớp : tăng dần các dạng câu hỏi vận dụng, câu hỏi liên hệ với việc giải quyết những vấn đề của thực tiễn cuộc sống.

Tham khảo nội dung bài khảo sát lớp 7, khảo sát tuyển sinh vào lớp 6 Trần Đại Nghĩa.

- Tăng cường kiểm tra, đánh giá qua các hình thức thuyết trình, thực hành thí nghiệm, dụng cụ thí nghiệm tự làm, sản phẩm ứng dụng kiến thức lý thuyết...

- Mở rộng đánh giá qua các hoạt động trong và ngoài nhà trường khi thực hiện các khoá học trải nghiệm thực tiễn ngoài nhà trường, qua tổ chức dạy học theo phương pháp “Bàn tay nặn bột”, dạy học theo dự án, nghiên cứu khoa học, bài vận dụng kiến thức liên môn trong giải quyết tình huống thực tiễn, các hội thi chuyên môn (Hội khoẻ Phù Đổng, Robotacon, Văn hay chữ tốt, Hội thi đọc sách, Khéo tay kỹ thuật, Sáng tác ảnh, Đầu bếp trẻ, Nét vẽ xanh, Giải Lê Quý Đôn trên báo Khăn Quảng đỏ, Thi máy tính cầm tay, Violympic, IOE...).

- Tăng dần câu hỏi vận dụng, câu hỏi giải quyết tình huống trong bài kiểm tra học kỳ.

- Phòng GDĐT ra đề kiểm tra học kỳ THCS.

- Đổi mới đề tuyển sinh 10 ở cả các môn Văn, Toán, Ngoại ngữ.

- Đề HS giỏi THCS, THPT: tăng các câu hỏi vận dụng thực tiễn.

- Tổ chức thi HS giỏi THCS: duy trì môn thi Kiến thức tổng hợp thực tiễn, thêm môn thi mới Thực nghiệm Khoa học tự nhiên.

- Tổ chức thi HSG THPT: tiếp tục thực hiện như năm học vừa qua.

- Tiếp tục tổ chức Olympic tháng 4 TP.HCM cho HS khối 10, 11. Tiếp tục mở rộng quy mô tổ chức. Định hướng từng bước đưa môn thi về STEM vào kỳ thi.

- Các đơn vị đăng ký tham gia các cuộc thi qua trang mạng của Sở GDĐT, không giải quyết các trường hợp trễ hạn đăng ký.

- Khi dự giờ GV thực hiện các tiết dạy bài học, chủ đề dạy học, cần căn cứ vào kế hoạch dạy học bộ môn trong năm học và có thể sử dụng “Phiếu ghi nhận, đánh giá bài dạy, chủ đề dạy học bậc trung học” đã được Sở GDĐT phổ biến từ năm học 2014-2015.

4. Nâng cao chất lượng dạy học ngoại ngữ

- Tiếp tục thực hiện đa dạng các môn ngoại ngữ trong trường trung học: Tiếng Anh, Tiếng Pháp, Tiếng Trung, Tiếng Nhật, Tiếng Đức, Tiếng Hàn...

- Tiếp tục thực hiện đa dạng các chương trình ngoại ngữ trong trường trung học: Tiếng Anh đại trà, Tiếng Anh theo đề án 2020, Tiếng Anh tăng cường, chương trình song ngữ và ngoại ngữ 2, chương trình tích hợp Toán, Tiếng Anh và Khoa học, giảng dạy Toán và Khoa học bằng Tiếng Anh... Các đơn vị nếu có sử dụng GV bản ngữ trong dạy học tại trường phải thực hiện đúng và đủ các quy định của Bộ GDĐT và Sở GDĐT.

- Tuỳ theo thực tiễn của đơn vị và đội ngũ giáo viên, các quận huyện và nhà trường xây dựng và thực hiện một số chuyên đề dạy học tự chọn hướng dẫn HS sử dụng sách song ngữ (Tiếng Việt và Tiếng Anh), hướng dẫn HS năng lực đọc và tự học một số bộ môn văn hoá qua sách song ngữ Việt – Anh.

- Triển khai bước đầu ở một số đơn vị về cơ sở vật chất, trang thiết bị và nội dung chuyên môn để kiểm tra ngoại ngữ qua cả 4 kỹ năng nghe, nói, đọc, viết; chuẩn bị để mở rộng dần kiểm tra ngoại ngữ 4 kỹ năng với quy mô rộng hơn trong các năm sau.

- Triển khai thay thế giáo trình Tiếng Anh tăng cường ở cấp THCS bằng bộ giáo trình Access.

5. Đổi mới giáo dục nghề phổ thông bậc trung học, góp phần giáo dục hướng nghiệp cho HS

Giáo dục nghề phổ thông tại TP.HCM đã đem đến cho học sinh một định hướng nghề nghiệp và một lượng kiến thức, kỹ năng nhất định.

Ngành giáo dục thành phố cũng đã tổ chức nhiều cuộc thi phong trào kết hợp với việc học nghề phổ thông, tạo ra các sân chơi cho học sinh thể hiện năng lực, sở thích và kết quả học tập, tạo ra nhiều sản phẩm trong học tập, như các cuộc thi Khéo tay kỹ thuật, Đầu bếp trẻ, Sáng tác ảnh..., được học sinh tham gia hưởng ứng sôi nổi.

*** Định hướng chỉ đạo thực hiện:**

- Thực hiện chỉ đạo của Bộ GDĐT: Dựa vào chương trình dạy nghề phổ thông để chọn lựa, bổ sung các nghề đáp ứng với yêu cầu phát triển năng lực và phẩm chất của học sinh, phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội của địa phương và điều kiện dạy học của nhà trường; tăng cường cơ sở vật chất, thiết bị và đội ngũ giáo viên để nâng cao chất lượng giáo dục nghề phổ thông; xây dựng chính sách, cơ chế phát triển đội ngũ giáo viên giáo dục hướng nghiệp.

- Định hướng đổi mới giáo dục nghề phổ thông tại TP.HCM: Các nghề phổ thông cần sát với thực tiễn lao động, sản xuất tại TP.HCM, giúp học sinh trải nghiệm được các nghề phổ thông gần gũi với cuộc sống xung quanh và chọn lựa được các ngành nghề phù hợp sau khi rời trường phổ thông. Huy động được thế mạnh tổng hợp về kinh tế, khoa học kỹ thuật và giáo dục của TP.HCM, tạo được sự hỗ trợ, phối hợp của các trường cao đẳng, đại học, chuyên nghiệp và các đơn vị kinh tế, xã hội trong hoạt động giáo dục nghề phổ thông.

Một số hoạt động cụ thể:

- Bổ sung nội dung thực tiễn, hiện đại cho một số nghề phổ thông.
- Tích hợp và bổ sung nội dung một số nghề gần nhau.
- Triển khai một số nghề phổ thông mới (Tự động hoá ứng dụng...).

Nhận được công văn này, yêu cầu lãnh đạo các đơn vị có kế hoạch triển khai thực hiện./.

Nơi nhận :

- Như trên;
- Giám Đốc (để báo cáo);
- Lưu VP, GDTrH.

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

(đã ký)

Nguyễn Văn Hiếu